Izhaja vsak dan razen sobot, nedelj in praznikov.

Issued daily except Saturdays, Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravniški prostori: 2657 South Lawndale Ave.

Office of Publication: 2657 South Lawndale Ave. Telephone, Rockwell 4904

...TO—YEAR XXXIII. | Cena lista je $6.00 | Entered as second-class matter January 16, 1908, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. | CHICAGO, ILL., PETEK, 18. APRILA (APRIL 18), 1941 | Subscription $6.00 Yearly | ŠTEV.—NUMBER 77

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

...emčija naznanila kapitulacijo ...stankov jugoslovanske armade

Bitke ustavljene na vseh jugoslovanskih frontah. Pogajanja glede odložitve orožja s srbskimi vojaškimi voditelji. Grške čete vržene nazaj po srditih bitkah z Nemci, dočim so angleške odbile vse naskoke na svoje pozicije. Italijani prekoračili mejo pri Skadru in udrli v Jugoslavijo. Nemška letala vrgla na tisoče bomb na London v masnih napadih. Hrvatje pozdravili nacije kot osvoboditelje

Berlin, 18. apr.—Nemčija je ...nes zjutraj naznanila brezpo...jno kapitulacijo ostankov ju...slovanske armade in ustavitev ...k na vseh jugoslovanskih ...ntah. Kapitulacija stopi v ve...vo danes opoldne, ko jugoslo...nske čete formalno odložе ...žje.

Pogajanja glede odložitve ...žja so se vršila izključno s ...skimi vojaškimi avtoritetami. ...ajstdnevna nemška militari...čna kampanja je strla jugo...vansko oboroženo silo, ki je ...la 1,200,000 mož.

Atene, 18. apr.—Grške čete, za...jevane v najsrditejši bitki bal...nske vojne, so se morale ...akniti pred nemško mašino, ...čim so Angleži odbili vse na...oke nemške pehote na svoje ...stojanke ob gori Olimp. Urad...krogi v Atenah so priznail, ...je situacija kritična in na...gnili, da se Grčija ne bo mo...a dolgo upirati Nemcem in ...lijanom.

London, 17. apr.—Nemški le...ci so vrgli na tisoče bomb na ...ndon v največjih masnih na...dih sinoči in danes zjutraj. ...i mestni predeli so bili tar... bombardiranja iz zraka.

Bombe so porušile mnogo po...pij in zanetile požare v vseh ...lih Londona. Koliko ljudi je ...o ubitih in ranjenih, v tem ...omentu še ni znano.

Atene, Grčija, 17. apr. — Dve ...emški koloni, ki sta predrli gr...o-angleško bojno črto, ograža... močne postojanke ob gori O...mp na vzhodni strani grškega ...režja. Ena kolona je udrla v ...rnji del doline ob reki Aliak...ani v pokrajini Greveni, ki le... 60 milj južno od jugoslovan...e meje, druga pa prodira pro... Kalabaku, kjer se odpira pot ... Tesalijo. Vrhovno poveljstvo ...roča, da so grške in angleške ...te odbile vse nemške naskoke ... svoje pozicije pri gori Olimp ... da je padlo veliko število ...emških vojakov.

Angleški letalci so razbili z ...mbami nemške komunikacij...e zveze in mostove čez reko ...ardar pri Velesu, ki je le ne...aj milj oddaljen od Skoplja, ju...slovanskega mesta, katerega ... nemške čete zasedle. Motorni ...ransporti na cesti Veles-Prilep ... bili tudi tarča angleških ...mb. Drugi roji angleških le...l so bombardirali Valono, ita...jansko pomorsko bazo v Alba...iji, in potopili dva italijanska ...rnika.

Rim, 17. apr. — Italijanske če..., ki operirajo v Albaniji, so da... prekoračile jugoslovansko ...jo pri Skadru in pognale ju...slovansko armado proti seve..., se glasi tu objavljeno poroči... Drugo poročilo pravi, da so ... grške čete umaknile z alban...ke bojne črte, katero so držale ...ec mesecev.

Levo krilo grške armade je ...lo zdrobljeno po italijanski o...upaciji Korice, strategične toč...e v Albaniji. To je omogočilo ...talijansko okupacijo Erseka, me...a na južni strani Korice.

Kairo, Egipt, 17. apr. — Angle...ka oborožena sila naskakuje ...dnjavo Capuzzo, ki je v rokah ...emcev in Italijanov. Ta je ne...aj milj oddaljena od Solluma, ...esta ob libijsko-egiptski meji, ...i so ga Nemci in Italijani zase...li v pondeljek. Trdnjavo Ca...uzzo bombardirajo tudi angleš...e bojne ladje.

Angleški vojaški krogi trdijo, ...da se je oborožena sila osišča izčrpala vsaj začasno po okupaciji Solluma. Ta se še ni odločila za prodiranje naprej.

Berlin, 17. apr. — Druga jugoslovanska armada se je podala in odložila orožje v Sarajevu, pravi uradno poročilo. Naznanilo o kapitulaciji vsebuje buletin vrhovnega poveljstva. Nemška letalska sila nadaljuje z bombardiranjem jugoslovanskih luk.

Berlin še ni bil informiran, kje se nahajajo jugoslovanski kralj Peter in člani vlade premierja Simoviča. Neka vest, ki pa še ni potrjena, pravi, da je premier zapustil deželo.

Nacijski krogi so naznanili, da bodo meje nove hrvaške države določene kakor hitro bodo militaristične operacije v Jugoslaviji končane. Prej objavljeno naznanilo se je glasilo, da bodo meje urejene po podpisu mirovne pogodbe.

Berlinski časopisi pišejo, da Hrvatje navdušeno pozdravljajo nemške čete. Mnogi so prinesli slike dr. Antona Paveliča, načelnika nove hrvaške države, in kratko opise njegove kariere.

Tisk je objavil na prvih straneh poročila o velikih ljudskih demonstracijah v Mariboru, kjer so se Slovenci pridružili Nemcem pri proslavah, v katerih so pozdravljali nemške čete kot osvoboditelje. Novi nemški governer se je zahvalil Slovencem, "ker so ostali zvesti Nemcem skozi dolga leta. Zato bodo poplačani in nagrajeni pri povratku v rajh."

Maribor in Ljubljana sta postali glavni mesti dveh slovenskih distriktov, ki sta prišla pod Hitlerjevo oblast. Ta ležita v trikotu med Italijo, staro Avstrijo in novo hrvaško državo. Naznanilo o priključitvi distriktov je bilo spremljano s pripombo, da sta bila dela starega avstro-ogrskega cesarstva in da v obeh prevladuje nemška kultura.

Angleška delegacija odpotovala v Ameriko

London, 17. apr. — Trgovska delegacija je odpotovala v Ameriko z namenom, da sklene dogovor glede izvoza volne in športnih oblek. Ta naj bi prišla na ameriške trge, kar naj bi deloma krilo angleška naročila orožja in bojnega materiala. Delegacija bo obiskala New York, Washington, Chicago, San Francisco in druga ameriška mesta.

Mehiško mesto Colima v razvalinah

Colima, Mehika, 17. apr. — To mesto je v razvalinah kot posledica potresa, ki ga je zamajal zadnji torek. Okrog 80 odstotkov privatnih in javnih poslopij je razdejanih. Električna centrala in vodovod sta bila uničena. Najmanj 21 ljudi je bilo ubitih in čez sto ranjenih in 18,000 ljudi je brez strehe. Povzročena škoda je ogromna.

Ogrska suspendirala promet v zasedenih krajih

Budimpešta, 17. apr. — Vlada je suspendirala promet v jugoslovanskih krajih, katere je okupirala njena armada. Istočasno je zapretila s kaznimi onim, ki poslušajo radijska poročila iz mest, ki niso pod kontrolo osišča.

Diskuzija o holandski Indiji

Japonska stavila nove zahteve

Singapor, 17. apr. — Vprašanje, ali bo holandska Vzhodna Indija pristala na nove japonske zahteve ali jih bo zavrnila, je predmet diskuzij na konferenci med angleškimi in ameriškimi uradniki, ki se je pričela v tem mestu. Na konferenco sta prišla tudi dva člana holandske vlade v izgnanstvu v Londonu. To sta zunanji minister Van Kleffens in kolonialni minister Charles Welter.

V Singaporu ugibajo, ali bodo razgovori rezultirali v reviziji angleško-holandskega sporazuma glede obrambe južnega Pacifika. Stališče holandske vlade glede obrambe tega prostora je velike važnosti, ker je Japonska že pozvala Vzhodno Indijo, naj kooperira z njo pri postavitvi "novega reda".

Uradna holandska časopisna agentura poroča, da so razgovori zadovoljivi za vse stranke, vendar ni še jasno, kako se bodo stvari zasukale. Situacija se je izpremenila od podpisa nevtralnostnega pakta med Japonsko in sovjetsko Rusijo.

Tu priznavajo, da so nastale ovire na poti, ki naj bi vodila v poglobitev sodelovanja med Veliko Britanijo in holandsko Vzhodno Indijo. Te so predvsem vojaško-obrambnega značaja. Amerika je dala razumeti, da ne more garantirati akcije v gotovem času in kraju, če izbruhnejo sovražnosti. Washington je pred nekaj tedni zavrnil apel vlade holandske Vzhodne Indije, naj jo zalaga z bojnimi letali in orožjem. To je storil v prepričanju, da se Vzhodna Indija ne bo mogla upirati japonskemu sunku in da bi orožje v slučaju invazije prišlo v japonske roke.

Mnenje prevladuje, da bi Združene države potegnile svoje bojne ladje, ki se nahajajo na Pacifiku, če se zapletejo v evropski konflikt. To pomeni, da bi Vzhodna Indija ostala nezaščitena in se ne bi mogla braniti. Japonci bi jo lahko okupirali in proglasili za svojo posest.

Francoske avtoritete alarmirane

Bojazen pred novimi nemškimi zahtevami

Vichy, Francija, 17. apr. — Bojazen je bila izražena v vladnih krogih, da Evropi preti še večje pomanjkanje zaradi raztegnitve vojne na Balkan, ki je tvoril precejšen del žitnice za ostalo Evropo. Prizadeta bo morda najbolj Francija, ki že zdaj ne more dobiti živil za nasičevanje svojega prebivalstva.

Dovoz živeža in drugih potrebščin iz Rumunije, Bolgarije in Ogrske v Francijo je bil ustavljen že prej in zdaj tudi iz Jugoslavije. Francija se boji, da ji bo Hitler stavil nove zahteve. Francoski krogi menijo, da strategija in novi dogodki na Balkanu so ne samo vojaškega, temveč tudi gospodarskega značaja, ker je gotovo, da bo Anglija poostrila blokado Evrope.

Minister za informacije je izjavil, da je promet med severno Afriko in Marseillesom, največjo francosko luko ob Sredozemskem morju, skoro normalen, vendar dovoz živeža v neokupirano Francijo je pičel in ne ustreza zahtevam. On je obenem namignil, da odnošaji med Francijo in Nemčijo izzivajo trenja, ker se prebivalci v okupirani Franciji upirajo nacijski kontroli.

SPORAZUM MED RUDARSKO UNIJO IN OPERATORJI

Magnatje iz južnih držav se še upirajo

HARVESTER CO. SE BO POGAJALA

New York, 17. apr. — Operatorji in reprezentanti rudarske unije UMWA so se zedinili glede dveletne pogodbe, ki krije rudarje, uposlene v večini premogovnikov na polju mehkega premoga, toda kdaj bodo ti obnovili obrat, še ni znano, ker operatorji z juga še kljubujejo in nočejo odobriti sporazuma. Dr. John R. Steelman, federalni posredovalec, je dejal, da bo večina premogovnikov obnovila obrat ta teden.

Pogajanja so se pričela pred petimi tedni in bila so večkrat pretrgana, ker se unija in operatorji niso mogli zediniti. Delo v premogovnikih je bilo ustavljeno 1. aprila. Nova pogodba krije rudarje v osmih državah, ki producirajo 70 odstotkov od 450,000,000 ton premoga letno. Dasi pogajalci niso objavili detajlev pogodbe, je vseeno znano, da je bila dnevna mezda za 330,000 rudarjev zvišana na sedem dolarjev.

Kakor hitro je bila dosega sporazuma naznanjena, je John L. Lewis, predsednik rudarske unije izjavil, da bi morala federalna vlada pritisniti na operatorje z juga, naj odobre pogodbo. Slednji se niso udeležili konference, na kateri je bila sklenjena pogodba.

Springfield, Ill., 17. apr. — Uradniki premogovnih kompanij v Illinoisu in Indiani so naznanili, da bodo premogovniki obnovili obrat v pondeljek v smislu v New Yorku sklenjene pogodbe, če se ne zgodi kaj nepričakovanega. Hubert E. Howard, predsednik Binkley Coal Co., je dejal, da se Lewis ne bo pogajal s posamezniki v separatnih distriktih vnaprej, ker hoče, da pogodba krije vse rudarje na polju mehkega premoga.

Nekaj premogovnikov v Illinoisu, v katerih so uposleni člani progresivne rudarske unije ADF, je včeraj obnovilo obrat.

Chicago, 17. apr. — International Harvester Co. je naznanila, da se bo pogajala glede zvišanja plače za deset centov na uro z unijo Farm Equipment Workers CIO v tovarnah, kjer je ta unija priznana kot predstavnica delavcev. Naznanilo vsebuje telegram, katerega je kompanija poslala Grantu Oakesu, načelniku te unije. Slednji je prej informiral družbo, da morajo biti plače zvišane v vseh tovarnah.

Jugoslovanski uradniki se ubili

London, 17. apr. — Tu prestreženo radijsko poročilo iz Berlina pravi, da se je šest visokih jugoslovanskih uradnikov ubilo, ko je letalo, v katerem so se nahajali, treščilo na tla v Rumuniji in se razbilo. Leteli so proti vzhodu, ko se je pripetila nesreča, in nosili s seboj važne dokumente. Poleg teh sta se ubila tudi dva letalca.

Japonska povečala živilsko kontrolo

Tokio, 17. apr.—Avtoritete so poostrile živilsko kontrolo in omejile porabo mesa in drugih potrebščin. Svinjskega mesa se sploh ne dobi v Tokiju. Vlada je nedavno znižala odmerke riža.

Domače vesti

Obiski

Chicago. — Mike in Mary Missoury iz Fontane, Calif., sta 16. t. m. obiskala gl. urad SNPJ in uredništvo Prosvete.—V družbi Doris Notto iz Chicaga sta nas obiskala tudi njen oče Martin Venišnik iz Mulberryja, Kans., in Polona Malkar iz Girarda, Kans.

Pomožna akcija za stari kraj

Chicago. — Ameriška bratska zveza na Elyju, Minn., (bivša JSKJ) je na pobudo jugoslovanskega poslanika Fotiča zadnje dni brzojavno pozvala osem slovenskih podpornih organizacij, naj pošljejo po dva zastopnika na konferenco, katera se naj vrši prihodnjo soboto, dne 19. aprila, v Chicagu glede pomožne akcije za Jugoslavijo. Glavni izvršni odsek SNPJ se je takoj odzval in izvolil gl. predsednika Vinc. Čainkarja in urednika jednotinih publikacij Ivana Molka za zastopnika SNPJ. Sestanek se vrši v avditoriju SNPJ.

Združitev SNPJ in SSPZ

Chicago. — Včeraj (četrtek) popoldne se je vršila v gl. uradu SNPJ seja združitvenega odbora SSPZ in gl. izvršnega odseka SNPJ glede združenja obeh organizacij. Zborovalci so rešili zadnje sporne točke in združitvena pogodba bo zdaj predložena gl. odboroma SSPZ in SNPJ v ratifikacijo. Podrobnosti bodo objavljene v uradnem zapisniku.

Nov grob v Kansasu

Breezy Hill, Pa. — Dne 12. aprila je po enoletni bolezni silikozi (rudarski jetiki) umrl Joe Žordani, star 66 let in rojen v Poljanah pri Češnici v okraju Kamnika. Bil je star naseljenec v Kansasu in član ter ustanovitelj društva 65 SNPJ, čigar član je bil 34 let. Zapušča ženo, šest sinov, tri hčere in dva brata; osem njegovih otrok biva v Chicagu. Pogreb mu je oskrbel slovenski zadružni pogrebni zavod.

Iz Pennsylvanije

Pittsburgh, Pa. — Dne 13. aprila je v Millvalu, Pa., umrl Frank Miklavčič, star 68 let in doma iz Podbukovja za Krko na Dolenjskem. Bil je član društva 118 SNPJ in zapušča ženo, dva sinova in dve hčeri.

Nov grob na zapadu

Rock Springs, Wyo. — Dne 9. t. m. je tu umrl za rakom v želodcu Blaž Pustavrh, star 60 let in rojen na Črnem vrhu nad Idrijo. Bil je član društva 10 S. N. P. J. in tu ne zapušča sorodnikov.

Nov grob v starem kraju

Edison, Kans. — Ana Jelovčan, tajnica društva 225 SNPJ, je prejela žalostno vest, da je v Podsredi pri Rajhenburgu na Spodnjem Štajerskem umrl njen oče Josip Dobravec, star 78 let. V Ameriki zapušča poleg nje še eno hčer Josephino Dobravec v Chicagu, Ill., brata Johna v Franklinu, Kans., in štiri vnuke, v starem kraju pa ženo, sedem sinov, pet hčera in več vnukov ter vnukinj.

Iz farmarske naselbine

Traunik, Mich. — Dne 2. aprila je tu umrla Antonija Mikolič, stara 75 let in doma iz Tratnika pri Loškem potoku. V Ameriko je prišla leta 1921 s hčerjo Mary k sinu Lojzetu in hčeri Antoniji Bartol.

Italijanski uredniki prejemajo grozilna pisma

New York, 17. apr. — Trije uredniki italijanskih protifašističnih listov so povedali avtoritetam, da so v zadnjih tednih prejeli več grozilnih pisem. Neznanci so jim grozili s smrtjo tudi po telefonu. Ti uredniki so Goffredo Pantaleone, Giuseppe Lupis in Girolamo Valenti. Ta stvar je prišla na dan po umoru Johna F. Arene, urednika italijanskega protifašističnega lista La Tribuna, v Chicagu.

Sovjetska zagotovila Kitajski

Diplomatje vidijo vojno med Rusijo in Nemčijo

Čungking, Kitajska, 17. apr. — Kitajska vlada je dobila formalna zagotovila iz Moskve, da nedavno sklenjeni nevtralnostni pakt med sovjetsko Rusijo in Japonsko ne pomeni revizije sovjetske politike napram Kitajski. Uradni krogi v Čunkingu vidijo v tem zagotovilu dokaz, da bo Rusija še nadalje zalagala kitajsko armado z orožjem, bojnim materialom in drugimi potrebščinami. V zameno za ta material bo Kitajska pošiljala Rusiji čaj, tungsten in druge kovine.

Avtoritativni krogi so namignili, da se bodo guerilske aktivnosti proti Japoncem v Mančukuoju obnovile, Japonska dominacija te province je bila bistveno priznana po sovjetih s sklenitvijo pakta. Kitajska ima osem guerilskih brigad v Mančukuoju.

Stockholm, Švedska, 17. apr.— Po temeljiti raziskavi so člani diplomatičnih zborov v Moskvi izbrali kraje, v katere se bodo umaknili v slučaju vojne med Rusijo in Nemčijo. Sem dospela poročila pravijo, da diplomatje vidijo izbruh vojne v bližnji bodočnosti. Kraji, kamor se bodo člani diplomatičnih zborov umaknili, leže dvesto milj vzhodno od Moskve.

Vsa vojaška letališča v Moskvi in okolici so natrpana z bojnimi letali. Na glavnem letališču v Moskvi, največjem v Evropi, se nahaja čez tisoč bojnih letal.

Sovjetski tisk molči o nemških vojaških uspehih v Afriki in Balkanu, prav tako o koncentraciji nemških divizij ob ruski meji. Kljub temu se v Moskvi širijo razburljive govorice, da Hitlerjev napad na Rusijo ni več daleč.

Nemška vlada je predlagala finski vladi sklenitev dogovora, s katerim se je pripravljena obvezati, da bo ščitila finske meje.

Opozicija proti subvencijam v senatu

Letalska družba dela profite

Washington, D. C., 17. apr. — Manjšinsko poročilo, predloženo senatu, omenja politični vpliv v ozadju predloga glede subvenciranja letalskega in potniškega prometa preko Atlantika, ki ga vzdržuje American Export Airlines. Ta je pod kontrolo bratov Lehman, newyorških bankirjev.

Senator Josiah W. Bailey, demokrat iz Severne Karoline, je predložil poročilo manjšine proti zaključku večine senatnega odseka za apropriacije, da American Export Airlines dobi od poštnega departmenta subvencijo v vsoti $1,216,000. To pomeni, da ta koncern dobi $29,418 za vsak tedenski letalski polet iz New Yorka v Lizbono, Portugalska, in nazaj. Obeta se huda besedna bitka v senatu, ko pride zadeva na dnevni red.

Bailey pravi v svojem poročilu, da ima bančna hiša bratov Lehman tesne stike s prominentnimi politiki. To hišo kontrolirajo člani družine newyorškega governerja Herberta Lehmana, demokrata in prijatelja predsednika Rooseveltа. Parobrodna družba American Export Steamship Lines je tudi pod kontrolo bratov Lehman.

Senator je dalje rekel, da letalska družba American Export Lines dela velike profite, ki se stekajo v žepe omenjenih bratov. Ti lastujejo 75 odstotkov delnic te družbe.

ANGLIJA SE ODLOČILA ZA POOSTRITEV BLOKADE

Politika francoske vlade izzvala kritiko

DARLAN PODPIRA HITLERJA

London, 17. apr. — Angleška vlada je storila korake glede poostritve pomorske blokade Francije, da zamaši luknjo, skozi katero prihaja kontrabant v Marseilles, največjo francosko luko ob Sredozemskem morju, iz severne Afrike. Premier Winston Churchill je nedavno v svojem govoru v parlamentu naglašal potrebo poostritve blokade, čeprav bi to rezultiralo v spopadu med angleškimi in francoskimi bojnimi ladjami. Angleški krogi so ugotovili, da 75 parnikov vzdržuje promet med Marseillesem in Afriko in da del blaga, ki ga ti dovažajo, gre potem v Nemčijo.

Vladni uradniki so uverjeni, da admiral Jean Darlan, podpredsednik francoske vlade in zunanji minister, kooperira z nacijsko Nemčijo in podpira Hitlerja v večjem obsegu nego je bilo naznanjeno, dasi zadevna poročila še niso bila uradno potrjena. Kako so mehanizirane in motorne nemške divizije dospele v Libijo, je še vedno zagonetka. Mnenje prevladuje, da so bile transportirane iz Sicilije direktno v francosko Tunisijo in od tam pričele prodirati v Libijo. Darlan je vedel, kaj se godi, kljub temu je molčal in tajno sodeloval z osiščem.

Londonski list Times piše, da je Fernand de Brinon, francoski poslanik v Parizu, javno naglasil, da želi skorajšnjo zmago Nemčiji in poraz Veliki Britaniji. Ta izjava je v soglasju s politiko, ki jo vodi Petainova vlada. "Nacijska infiltracija v Severni Afriki se je pričela s sodelovanjem Francije," pravi ta list. "Znamenja kažejo, da bi Francija rada potegnila svoje bojne ladje iz afriških luk v domača pristanišča, da bi tako prišle pod direktno Hitlerjevo kontrolo."

Kampanja proti hotelom in restavracijam, ki nudijo bogatim gostom živila kljub odredbam glede štednje živil, se je pričela v časopisju. To poziva avtoritete, naj store potrebne korake proti kršilcem odredb. Časopisje trdi, da oni, ki imajo denar, si lahko privoščijo vse, ker lahko plačajo ceno.

Danska vlada odstavila poslanika

Copenhagen, Danska, 17. apr. — Vlada je včeraj odstavila Henrika de Kauffmanna, svojega poslanika v Washingtonu, ker je sklenil dogovor z Ameriko, da slednja zaščiti Grenlandijo, dansko kolonijo, ki je s tem prišla v območje sistema obrambe zapadne hemisfere. Danska vlada, ki je pod dominacijo nacijev, pravi, da je poslanik zlorabil ime danskega kralja pri sklenitvi dogovora z Združenimi državami.

Italijanske straže nadomestile nemške v Franciji

Vichy, Francija, 17. apr.—Potniki, ki so dospeli sem iz okupirane Francije, so povedali, da so italijanske straže nadomestile nemške v Moulinsu in drugih mestih ob črti, ki je bila potegnjena kot uradna meja med neokupirano in okupirano Francijo. Slična poročila so se že prej širila v Vichyju, a niso bila uradno potrjena.

PROSVETA
THE ENLIGHTENMENT
GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
Organ of and published by Slovene National Benefit Society

Naročnina za Združene države (izven Chicaga) in Kanado $6.00 na leto, $3.00 za pol leta, $1.50 za četrt leta; za Chicago in Cicero $7.50 za celo leto, $3.75 za pol leta; za inozemstvo $9.00.

Subscription rates: for the United States (except Chicago) and Canada $6.00 per year, Chicago and Cicero $7.50 per year, foreign countries $9.00 per year.

Cene oglasov po dogovoru.—Rokopisi dopisov in nenaročenih člankov se ne vračajo. Rokopisi literarne vsebine (črtice, povesti, drame, pesmi itd.) se vrnejo pošiljatelju le v slučaju, če je priložil poštnino.

Advertising rates on agreement.—Manuscripts of communications and unsolicited articles will not be returned. Other manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned to sender only when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Naslov na vse, kar ima stik z listom
PROSVETA
2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Illinois

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Datum v oklepaju na primer (April 30, 1941), poleg vašega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem datumom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam list ne ustavi.

Kdo je zasedel Slovenijo?

Iz dnevnih poročil, kolikor niso docela zmešana, je razumeti, da so Italijani zasedli najprvo kraje na Gorenjskem, nato pa Ljubljano in ostale notranjske in dolenjske kraje, dočim so Nemci vzeli Maribor in slovenski del Štajerske.

Koliko resnice je na tem? Nam se dozdeva, da so ta poročila "baloney". Sicer bi bilo vseeno, kdo je okupiral slovenske kraje, kajti resnega odpora ni bilo. Na Slovenskem je bilo srbsko vojaštvo, toda poveljstvo jugoslovanske armade je vsekakor izpraznilo Slovenijo in Hrvaško še predno je sovražnik dospel tja — torej v tem slučaju bi bili Italijani tako lahko "zmagovalci" kot Nemci.

Znano pa je, da je Hitler že tri mesece vrhovni gospodar v Italiji. Italijanska armada, kolikor je je še ostalo od porazov v Albaniji in severni Afriki, je bila pomešana med Nemce in dobila je nemške častnike; vsa Italija je prišla pod močno kontrolo Hitlerjeve tajne policije ali gestapovcev.

O tej izpremembi v Italiji so indirektno poročali celo naši rojaki na Primorskem. Iz nekega privatnega pisma smo izvedeli, da so že v zadnjem januarju prišli na Primorsko "tuji ptiči, ki zdaj gnezdijo tamkaj, ampak to niso lastovke (Italijani) . . ." Iz te preproste šifre naših Primorcev je lahko izvajati, da so to Nemci.

Pravkar tudi čitamo članke Johna T. Whitakerja, poročevalca čikaškega lista Daily News, ki je bil v Italiji in zdaj razkriva, kako je Italija prišla pod Hitlerjevo peto. Mussolini je bankrotiral Italijo že s svojo vojno v Abesiniji, lani mu je pa Hitler ukazal po padcu Francije, naj se pridruži njegovim armadam, če hoče dobiti kaj plena, kajti Anglija bo kapitulirala v enem mesecu. Italijani so bili absolutno nesposobni za vsako vojno in so se tudi krčevito branili, toda Mussolini je pregovoril svoje generale in politike, češ da se ne bo treba nič bojevati — za marširanje v padle dežele in pobiranje plena se pa bodo že potrudili!

Anglija z Ameriko vred je pa precej zmešala račune Hitlerju in Mussoliniju. Veliko zmešnjave so prilili tudi Grki in vsa stvar se je tako zasukala, da je Mussolini izgubil vse zaupanje pri Italijanih in njegova armada je bila na robu revolte. Tedaj je Hitler naglo stopil v Italijo in preprečil popolen polom svojega partnerja. Italija je danes faktično nemška provinca in brez Hitlerjeve besede se tamkaj ne sme zgoditi ničesar. Kakor piše Whitaker, je to Mussolinija tako potrlo, da je nevarno zbolel in najbrže še danes ni okreval.

Iz tega lahko sklepamo, da so Italijani pri okupaciji Slovenije zadnji teden delali samo štafažo Nemcem, da bo svet vedel, da se še gibljejo . . . Okupacijo so izvršili Nemci v "imenu Italijanov."

Hitlerjevo orodje v Ameriki

Hitlerjeva petokolonska propaganda v Ameriki še vedno koraka dalje s plapolajočimi prapori. V ospredju se šopiri pod krinko patriotizma procesija vseh mogočih nazadnjakov, ki se zbirajo pod parolo "America First," v ozadju se pa plazijo pod krinko radikalizma — komunisti in cela vrsta manjše fašistične ter nacistične golazni. Pacifisti, ki mahajo z rdečo zastavico in liberalnimi barvami, korakajo ob strani in se tu pa tam obregujejo ob svoje sopotnike, toda korakajo v isto smer.

Harold L. Ickes, tajnik za notranje zadeve v Rooseveltovi administraciji, je pred nekaj dnevi pravilno svetoval nazadnjakom okoli odbora "America First," naj prekrstijo svoje gibanje v "America Next," kajti Združene države bodo "next" ali prve na vrsti v Hitlerjevem programu, če bi Anglijo zadela katastrofa poraza. Zlasti si je Ickes privoščil Lindbergha, katerega je imenoval "nacijskega sopotnika številka ena na ameriških tleh," ki s sleherno svojo besedo in slehernim dejanjem pokaže, da bi rad videl Hitlerjevo zmago in poraz demokracije.

Nesramnost "apizarskega" časopisja se posebno očituje v tem, ko zdaj očitajo Rooseveltu, da je on kriv napada na Jugoslavijo, ker ji je obljubljal pomoč, če se upre Hitlerju, toda besede ni držal. Defetizem tako puhti iz tega

(Dalje v zadnji koloni.)

Glasovi iz naselbin

Kako je v Oglesbyju

Oglesby, Ill.—Težko smo pričakovali velikonočnih praznikov, da odložimo kožuhe in se z naravo vred oblečemo v novo, pomladansko obleko. V starem kraju so bile ob teh praznikih prejšnja leta velike slovesnosti. Možnarji so pokali, zvonovi zvonili in pritrkavali. Na cvetno nedeljo smo otroci nosili popke in cvetje žegnat, na veliko soboto pa jajca, klobase, potico, hren in kruh. Potem smo pa pirhe sekali: dekleta so jih držale na kolenih, fantje pa sekali. To so bile stare šege. Toda tudi to je minilo, kakor vse mine.—

Sedaj pa o delu. Tukaj že grede kopljemo, solato sejemo, sadimo rože vsevprek in regrad nabiramo. Pa tudi tiste kosmate mačice že cveto, ko jim pravimo "pussy willow". Vse kaže, da je pomlad že tukaj. Toda naj bi bila pomlad tudi v naših srcih, kar si vsi želimo, stari in mladi.

Da pozdravimo prihod pomladi kar najlepše, bomo članice društva Vrtnica 155 SNPJ imele "pomladanski ples" v Dušakovih prostorih. Vrši se to soboto zvečer, 19. aprila. Na razpolago bo dvorana za ples, točilnica in kuhinja—torej dovolj prostora. Igrala bo Juvanova godba iz De Pueva. Z godci bodo prišli tudi znani šaljivci: Žov, Žek, Žan, Čipi, Kuki in Klac — torej bo dosti smeha. Za dober prigrizek in pijačo bo preskrbljeno prvovrstno.

Vabljeni so vsi naši fantje kakor tudi punce od društva Lilije 95, Vermiliona, Ženske zveze, ki ste domalega vse članice SNPJ, rojaki iz La Salla, De Pueva in sploh iz vse okolice. Če bi imela svoje letalo, bi šla tudi po Barbiča v Cleveland, po fante v Milwaukee in Chicago, ali žalibože tega nimam. Torej še enkrat prosimo in uljudno vabimo vse prijatelje in prijateljice, da nam pomagate, ker prebitek gre v blagajno. Želimo povrniti, kadar nas boste vi vabili.—Za odbor—

Theresa Dušak.

S pota

"Pomlad priti mora . . ." je zapisal veliki ruski mislec in pisatelj Tolstoj. Prišla je kot iznenadenje tudi v mrzli Minnesoti. Že 7. aprila je bilo v časopisih v Duluthu poročano, da prodira ledeni pas prvi parnik v tem letu, ki pride od izliva reke St. Lowrence tam pri Niagarskih slapovih. (To reko bosta Amerika in Kanada poglobili in uredili kanal do morja.) Parnik je res prišel v Duluth s kakšnim dnevom zamude in sedaj že križajo dnevno mnogi parobrodi, sirene pa se oglašajo druga za drugo, bodisi s parnikov ali iz tako zvanih varnostnih stolpov.

Po več mesečnem poleganju v bolniški postelji sem precej okrevan obiskal Iron Range. Najprvo sem obiskal Ely, kamor sem prišel pred 48 leti. Prišel sem 28. aprila, prvega maja pa sem dobil delo v rudniku Chandler. Težko sem moral delati po deset ur na dan za $1.45. Delal sem ves maj in polovico junija, potem pa je bilo konec dela. Potem, ko je rudnik prenehal z obratom l. 1893, sem pri ravno istem delu zaslužil le $1.05 na deset ur.

Sedaj ta rudnik zopet obratuje, oziroma pobirajo "smeti"—rudo, pomešano s kamenjem, ki so jo prva leta metali proč. Zdaj to izpirajo in dobivajo najboljšo železno rudo—izpirajo naše krvave žulje in znoj, ko smo prvaki tam garali.

Na Elyju sem obiskal razne znance, z br. Josephom Mavtzom pa sva razpravljala o raznih stvareh. On mi je bil pisal, naj pridem tja, če hočem še videti živo staro naseljenko mrs. Wolotz, ki se je nahajala v bolnišnici. Ona je v Minnesoti že 60 let in od teh 51 let na Elyju in je mnogo dobrega storila za prve naseljence. Prvim nevestam je šivala obleke, pripravljala svatbe, potem pa jim je bila babica in otrokom botra.

Pred par leti se je zgodilo, da je prišel iz Washingtona, D. C., krstni list, spisan v župnišču z opazko, da duhovnik ne ve, kdaj je bila dotična oseba rojena—članica SNPJ mrs. M. S. Ona me je poiskala, da sem jo spremil do mrs. Wolotz, ki sta se domenili kaj in kako. Ob tej priliki je mrs. Wolotz rekla: "Ali ne veš, da sem tvoji materi napravilo poročno obleko, kakor tudi kuhala in pripravila vse za svatbo?" Malo se je zamislila in nadaljevala: "Bila sem tudi pri tvojem rojstvu—bila si rojena ob 11. uri zvečer . . ." Z nama je bil tudi notar, ki je na podlagi tega pogovora odgovoril v Washington in vse je bilo okey. Takrat je šla namreč mrs. M. S. v Ribnico na obisk svoje matere, ki je prej živela na Elyju, toda je odpeljala svojo hčerko v staro domovino, ko je bila stara dve leti.

To blago rojakinjo mrs. Wolotz sem pred odhodom ponovno obiskal. Žena se je precej pozdravila in ni več v bolnišnici, pač pa v oskrbi svojega dobrega sina Johna. Ona je stara 80 let in je upanje, da bo še dolgo živela.

Z Elyja sem se podal v Tower, od tam v Eveleth in Gilbert do Chisholma. Ta obisk sem napravil predvsem, da spravim skupaj stvari za Slovenski muzej v Clevelandu. Na Chisholmu sem bil tudi na seji akcije za Slovenski narodni dom, ki se po težkih poskusih zopet lepo razvija.

Sedaj sem zopet v Duluthu med bolniki in pričnem kmalu zopet urejevati svojo zbirko.

Matija Pogorelc.

Moderno čarovništvo —

Cleveland.—Včeraj je bila velika nedelja. Če rečem velika, pomeni to le za nekatere. Za večino je bila velika zato, da so se postavili z novimi oblekami, dekoriranimi (ženske) s cvetlicami ali kakimi drugimi okraski. Na bluzah naših mladenk smo videli celo vprašaj in žuželke z velikimi nogami.

Tako smo se spomnili starih indijanskih in afriških čarovnikov, ki imajo toliko posnemalcev v civiliziranih državah pobožnih kristjanov. Danes so bili ti "prominentniki" bolj žalostni, ker morali bodo trdo delati dolge tedne in mesece, da poplačajo za svoje včerajšnje veselje. Danes zjutraj sem slišal tudi tole: "I was in church with Nancy and Ruth, and my mother had to watch my kids."

Zadnje mi je dalo misliti. Mi včasih govorimo ali pišemo v Prosveti, kako bi morali starši vzgojiti svoje otroke, da bi bili takšni kot oni žele. Seveda, to pišejo največ oni, ki nimajo otrok, ampak otrok tudi mnogi ne poznajo, čeprav jih imajo.

Včasih nam pove ta ali ona ženska, kako je bilo v starem kraju, ko je krave pasla, potem pa je morala v nedeljo k maši, kjer je slišala to in ono pridigo. Ko pa je prišla v Ameriko, se je tukaj drugače naučila, ker odprle so se ji oči. Tukaj pa je ravno obratno. Oče poučuje svojega sina, naj bo pameten in naj ne veruje v bajke. Mati govori hčerki, naj ne hodi tja, ker vse skupaj ni nič. Sin pravi očetu: "Jaz ljubim to dekle že par let; ona hoče tako in jaz bom storil tako." Pa gresta tja, ker je stari popustil. Hčer zopet pravi materi: "Ja, one gredo tja, zakaj ne bi šla še jaz?" In gre, ker je mama ne more nazaj držati.

Tako vera napreduje, svobodomiselstvo pa nazaduje. Mi—vi in jaz—tega ne moremo preprečiti, če še tako poskušamo. Toda ne mislite, da se je kaj takega meni pripetilo—do zdaj še ne, toda lahko se tudi. Zakaj? boste mogoče vprašali. Zato, ker je svetohlinstvo danes tako opevano kot še nikdar prej ne na tem puklastem svetu.

Pred sabo imam lokalni jutranji list (angleški). Tri četrtine zadnje strani je posvečene velikonočnim fotografijam lokalnih bogatih cerkvenjakov, kako so včeraj prihajali iz božjih hramov. Tako vidimo mrs. in mr. Gillieja, mrs. in mr. Chisholma in njuna otroka Williama in Jane, mr. Garfielda, mrs. in mr. — pa kaj bi jih našteval. Vsi so iz "vrhnje plasti" in večinoma "templarjevi vitezi," torej protestantje. List je prinesel tudi dolge pridige raznih klerikov, kar vse dela reklamo škofom in drugim pridigarjem.

Vse to je tisto, kar nam odtujuje otroke, da se ne drže tega, kar jih mati in oče učita. O teh stvareh sem govoril že z več starimi svobodomisleci, in nekateri jim (otrokom) tudi nič ne oporekajo, le napram meni se hočejo oprostiti, ker si menda vsakdo misli, da ga bom "namalal po cajtengah." Toda jaz ne "malam" vsake malenkosti in tudi razumem položaj naših družin, pa naj bo to v Chicagu, metropoli, Detroitu ali Pittsburghu. Glede tega so naši premogarji na boljem, ker po mnogih naselbinah ni "kostel" in tam je lažje obdržati mladino v svobodomiselstvu.

Naša Tončka v Barbertonu je omenila, da bi bil pri njih potreben dober dopisnik, ker jim dela preglavice father Jager. Mi poznamo tega dušnega pastirja. Ali če bi bilo več Tonček, bi se tudi father Jager kmalu prepričal, da bi mu blagajna nazadovala in bi prenehal z napadalnimi pridigami napram svobodomislecem. Da imajo ali bi radi tudi tam imeli salun v "kevdru", to ni za nas nobena novica. Saj ga ima tudi naša svetnica Kristina na 222. cesti. Tam zjutraj molijo, popoldne pijejo, do desetih plešejo, potem pa ta ali oni dobi—"črne oči." In vse to se naši mladini dopade. Jaz lahko vsak teden napolnim kolone o tem slepomišenju, toda nič ne pomaga.

Drugače pa imajo tudi fantje v župniščih težkoče, ker morajo kolektati. Če še tako molijo, drugega ne pride od zgoraj kot dež, sneg, mraz, toča, strela, solnčni žarki in—bombe. Torej če hočejo živeti, morajo kolektati. In včasih je tudi tako: ljudje so pobožni, radi molijo, radi gredo v cerkev, radi poslušajo "gaspuda", vedo, da imajo dušo, ali nič radi ne dajo vbogajme. In tako so "gaspud" podobni starim harmonikarjem, ki so igrali Dremelnovo koračnico "Wien bleibt Wien" in peli: "Kolektam, kolektam—nobeden nič ne da." Tudi o tem smo poučeni, kako gre ta biznis, ker vsakdo si ne da dopovedati, da ima dušo, ko je treba dati dolarje in takrat tudi grehi niso tako veliki.

Naši ljudje imajo radi "žegnane" klobase in "žegnane" pirhe na velikonočno nedeljo. Sama žegnana klobasa s hrenom brez jajc bi dobro ne dišala. Mora biti oboje! Naš stari rojak pravi: Vse, ali pa nič! Ona: Saj bo res tako najboljše. In če še servirajo taka jedila svoji mladini, ni čudno, če ima rada naše stare šege in navade, kakor tudi klobase z jajci. In dali so žegnati vse, kar spada v to "rihto".

Pri našem društvu V boj 53 SNPJ pa smo včeraj dopoldne obdržavali sejo brez—žegnanja. Vendar se je tudi nam mudilo domov. Gotovo so tudi naši člani doma pričakovali jajc in klobas. Tudi dopisnik je moral hiteti, ker je moral biti točno o poldne na poulični do 5:48. Toda ob nedeljah morajo plačati za šest ur, čeprav samo pol ure delaš. In bil sem tam o pravem času.

Kar nismo na seji opravili, bomo pa prihodnjič v krasnem maju. Izvolili smo tudi novega blagajnika v osebi Johna Kosa, ki je bil prej na farmi SNPJ. Kolikor morem razumeti, je tam preveč bossov, ki so še bolj strogi kot po tovarnah in tudi zahtevajo, da moraš biti poročen. Ker je John bartender, bi ga priporočal Theresi Dušak, ampak lahko, da bi tudi ona ne bila zadovoljna z njim in bi še jaz prišel v "šmir". Toda če bi bila Theresa oskrbnica na naši farmi SNPJ, potem bi bil tudi jaz bolj stalen gost, ker bi ona gotovo zame redila kozo, da bi bil preskrbljen z njenim mlekom. Naša zadružna zveza bi pa delala "ekstra gut" biznis s proseno kašo.

Na seji smo sprejeli tudi tri nove člane—letos že devet, kot je rekel naš tajnik Jože Durn. Njegova žena Mici je bolna že več tednov in ji vsi želimo hitrega okrevanja.

Frank Barbič. 53.

"Norec" v Clevelandu

Cleveland, Ohio. — V nedeljo, 20. aprila, popoldne ob treh uprizori dramsko društvo Ivan Cankar zelo pomenljivo dramo "Norec" na odru S. N. Doma na St. Clair Ave. To dramo je spisal Fedor Gradišnik, lekarnar v Celju "pri Križu". Po zadnji svetovni vojni je bila ta igra veliko igrana na ljudskih odrih širom Slovenije, kot na Jesenicah, v Celju in na Šentjakobskem odru v Ljubljani. Igra je bila spisana na podlagi resničnega dogodka te vsebine, ki se je odigral na Štajerskem.

To igro smo prejeli iz domovine pred več kot osmimi leti, toda tedaj se je smatralo, da društvo ne zmore primernih karakterjev in zato se je uprizoritev odložila do sedanjega časa. Danes ima društvo Ivan Cankar nove igralske moči v svoji sredi in režiser Joseph Skuk se je odločil podati to sijajno dramo, ki je bila odložena toliko let. To bo prva predstava te originalne slovenske drame v Ameriki.

Žalostno je, ko človek opazuje, kako naša dramska društva v Ameriki hirajo; kako težko v mnogih slučajih požrtvovalni režiserji dobijo primerne osebe, da sprejmejo vloge; koliko prigovarjanja in prepričavanja je tre-

(Dalje na 3. strani.)

Slika kaže kanadske vojake na manevrih pri Laurentiasu, Quebec.

Pismo iz Londona

(Izvirno poročilo Prosveti)

25. marca 194[illegible]

"Zapiskaj dvakrat na piščalko. Potem p[illegible]ži ognjegascem, kam so padle zažigalne b[illegible]be, kje se je vnel ogenj, kje je njihova p[illegible] najbolj nujna."

Tako je bilo povelje, ki sem ga dobila [illegible]raj zvečer. Ker sinoči je prišla name vrsta, sem vršila "fire watching". Vsaka ulica v [illegible]stu ima zdaj tukaj take "pozor na ogenj" [illegible]nike. To je zdaj ena izmed naših državljan[illegible] dolžnosti. Vsakdo, ki je telesno sposoben [illegible]mora od časa do časa—po zakonu obve[illegible] preživeti noč hodé gori in doli po svoji ul[illegible] izvršiti dana mu povelja. Kakor ste slišali, [illegible]velja niso težka za izvršiti. Ker razen tega [illegible]zovalnega moštva, ima vsaka ulica še tudi [illegible]njegasno moštvo—tudi rekrutirano iz uli[illegible] prebivalstva, tako da je vse v domačih r[illegible]—ki se loti bombe najprveje s peskom, če [illegible]vname ogenj, začnejo z obratovanjem [illegible]brizgalne. Šele če vse to nič ne pomaga, [illegible]dejo na pomoč pravi ognjegasci. Ne, po[illegible] ni težko izvršiti, ali noč pa le zna biti [illegible]jetna, če bombe žvižgajo in pokajo okoli [illegible] izstrelki topov pa kar dežujejo.

Tak je zakon. Velika škoda v Cityju, k[illegible] jo povzročile zažigalne bombe na zadnjo [illegible]ljo v preteklem letu, ga je spravila v življ[illegible] Pomanjkanje primernih delovnih moči je [illegible]vilo v življenje zakon, da se morajo dekle[illegible] ženske, stare 20-21 let, prijaviti—pri nas v[illegible]veniji bi rekli: "iti na nabor". Če so "po[illegible]ne", si bodo lahko izbirale med vojaško, [illegible]niško ali kako drugo službo, ki je neob[illegible] važna. Starejši letniki pridejo vsi poč[illegible] vrsto. Moška moč je že popisana za vo[illegible] službo do 36. leta, pa se nadaljuje mes[illegible] mesecem tja do 40. leta. Za druga važna [illegible] jih bodo zdaj registrirali med leti 40-45. P[illegible]cite, če se ne približujemo "zavrženemu" [illegible]alu "bratstva, enakosti in svobode" v tej d[illegible] če mu nismo bližje kot kdajkoli prej! S[illegible] sposobnost je merilo, kakšno službo bo[illegible] Razlike stanu, starosti, družabnega pol[illegible] vse je šlo med razbite podobe krivoverskih [illegible]gov v zadnje kote zakristije v narodnem [illegible]tišču, ki si ga zidamo s tem bojem proti [illegible]barizmu.

Zakon in svoboda: nekaterim se zdi, [illegible] nekako ne more iti roka v roki. Ne reče[illegible] ni tako po nekaterih državah na evrop[illegible] kontinentu. Morda je angleški značaj, ali [illegible]va demokracija, ali drug radi drugega ali [illegible] je skupaj, kar je napravilo posebno dobr[illegible] nošaje med zakoni in državljani. Žalibo[illegible] bro se spominjam, kakšno je to razmerje p[illegible]katerih kontinentalnih državah. Če ima[illegible]vadni zemljan opravka z onimi, ki zas[illegible] zakone, te oblasti že poskrbe za to, da ima[illegible] vsega začetka občutek, da stojiš pred nji[illegible] obdolženec pred zakonom—in z obdolže[illegible] ne ravnajo dosti lepše kot z obsojencem. V[illegible] nih časih je že bilo tako in v nedolžnih [illegible]jih, če si na primer prosil policijo za potn[illegible] Ali če si imel opravka na glavarstvu. [illegible] govorim o onih nesrečnežih, ki so zašli v p[illegible]vore z davkarijo. Ne rečem "v težave" z [illegible]karijo, le če so vprašali za pojasnilo, s[illegible] hrulili in se zadirali nad njimi, kot bi bili [illegible] zločina.

"Tukaj ravnajo z ljudmi po človeško, pr[illegible] doma pa, kot da bi bili psi". Tako sem ve[illegible] slišala pripomniti novoprišlece, ki so prih[illegible] na Angleško. Zakon ali brez zakona, vojn[illegible] brez vojne: tukaj se o vsem pogovore, v[illegible] in povsod najdeš najboljšo voljo, da pos[illegible]jo doseči najprimernejši izhod za vsak[illegible] Razmerje med oblastmi in ljudmi se ste[illegible] teče v enem edinem toku, ne buta drug ob [illegible]gega kot dvoje jeznih, nepremostljivih je[illegible]

Pa vrniti se moram k svoji "pozor na o[illegible] noči. Naša ulica ima svojega nadzornika, [illegible] sosed se je prostovoljno prijavil. Organ[illegible] je moštvo opazovalcev in ognjegascev. [illegible]kor nas je preveč pripravnih za eno ali d[illegible] moštvo, toliko bolj poredko pride vrsta na [illegible]kogar, da vrši nočno dolžnost. Nekate[illegible] odgovorni za to službo po svojih uradih, [illegible] so oproščeni doma. Opazovalci moramo [illegible] službi samo po eno noč v vsakem drugem [illegible] dnu. In še takrat smo trije skupaj, da [illegible] lahko počivata, ko tretji stoji na straži.

Sinoči sem se pripravila v svoj "battle d[illegible] Ne vem, če veste, kaj imenujemo tukaj "b[illegible]

(Dalje na 3. strani)

Pred dvajsetimi leti

(Iz Prosvete, 18. aprila 1921)

Domače vesti. Prosveta je objavila hrv[illegible] letak, iz katerega odseva habsburška propa[illegible] da med ameriškimi Hrvati.

Delavske vesti. Delavske unije v Angl[illegible] preklicale generalno stavko v prid rudar[illegible] ki so ostali sami.

Inozemstvo. V Trstu so spet izbruhnili k[illegible] vi fašistični izgredi.

Sovjetska Rusija. Švedski kapitalisti se [illegible]gajo za trgovino z Rusijo.

(Dalje iz prve kolone.)

časopisja, da kar smrdi. Vesti iz Berlina [illegible] na debelo podčrtane, nasprotno so pa ves[illegible] Londona nesramno zavite, kakor da so Ang[illegible] že sami obupali . . .

Močnih živcev in močne vere v demokra[illegible] je treba, da človek prenese smrad te propa[illegible] de, katera na vsej črti služi Hitlerju.

Novice z starega kraja

Slovenije

enem bratu rojstvo, drugem smrt

uštanj, 29. januarja.—Ne da- od trga Guštanja, na Tol- n vrhu, prebivata brata Pa- ža. Prvi je kmetovalec, dru- odi na delo v guštanjsko je- no. Blizu lepe kmetske hiše, živi družina marljivega tovalca, stoji manjša hiša, prebiva delavska družina ovega brata. In to družino oletela v kratkem razdobju na huda nesreča.

emletni sinko Miha se je z ranci sankal po strmem po- u. Sankališče so bili izbrali blizu hiše. Fantek je padel nesrečno, da si je ranil oko. an je bil v bolnišnico, kjer mu morali oko odstraniti. tem časom pa je družino za- e strašnejši udarec. Mati je klicana k svakinji na pomoč porodu. Pod kmetskim kro- so namreč dobili trinajste- emljana, kar je dandanes pač na redkost. V naglici je mati ila doma 3-letnega sinčka -letno hčerko samo. Starejši ci pa so odšli v šolo. Pri od- u je mati naročila hčerki, naj o pazi na dom in na bratca, e ne zgodi kaj hudega. Otro- ta seveda obljubila, da bo- pridna, nakar je odšla mati akinji na pomoč.

unaj je pritiskal mraz, sobo e grela toplo zakurjena že- a pečka. Triletni Tonček je el preblizu in že se mu je a srajčka. Drobno telesce je mahoma v plamenih, ki so ino opekli nesrečno žrtev. tku so zgoreli vsi lasje in je il hude rane po životu. Če- je bil v brezupnem stanju, ga prepeljali v bolnišnico, ga je smrt rešila mučeni- Ta usoda je bila kruto ža- na: v srečno rojstvo trinaj- zemljana je bila vpletena t, ki je prinesla v obe gren- žalost.

arjeva smrt v strmi drči

aribor, 29. januarja.—Na 500 olgi drči na Jesenikovem pri peči se je pripetila v gozdu a Thurna usodna nesreča, ki erjala mlado življenje. V go- so bili delavci grofa Thurna sleni pri spravljanju velikih lov po drči nizdol. Med nji- je bil 34-letni delavec Alojz- Kranje iz Črne. S tovarišem il ob zelo strmem delu drče, katero je hotel na drugo n. Po nesrečnem naključju je preslišal, da je drča spet rta. Ko se je spustil proti dr- je prigrmel z višine velik , podrl nesrečnega Kranjca tla in mu zdrobil prsni koš. lednji trenutek je zgrmel v no drugi hlod, ki je potegnil nja več metrov za seboj po ter mu zlomil desnico in no nogo. Tovariši so takoj za- drčo in priskočili Kranjcu pomoč. Ubogi Kranje je še ajkrat zastokal, nato pa iz- il.

ruplo so prepeljali v mrtvaš- v Mežici in ga pokopali. gična smrt mladega, marlji- delavca je zbudila iskreno utje in pomilovanje. Primer kaže, s kakšnimi nepričako- imi nevarnostmi je združeno naših drvarjev in gozdnih avcev.

ETNICA ŽELEZNIČARJA LOVŠKA IN NJEGOVI OMINI

Dne 30. januarja 1941 je praz- al 60-letnico v krogu svoje ižine v Laškem upokojeni že- ničar Jelovšek Matija. Rodil je dne 30. januarja 1881 na ki pri Kršinem kot sin posest- a Franca Jelovška in Marije, Srebernjak. Na domu je bi- 7 otrok, ki so končno morali v svet. Tako je po dovršeni ski šoli krenil kot 17 letni denič za službo. Izredno za- anje je čutil za železniško bo, v katero je vstopil že 3. rca 1898 v Trbovljah. Tu je bil do leta 1902, ko je moral initi za tri leta k vojakom. tam se je povrnil v Trbovlje. i pa so bili takrat taki, da ga postaja kar sama zopet po- la v službo, ki jo je vršil do januarja 1911. Tu si je vzel l. ž za življenjsko družico Marijo Kosmovo, p. d. Mitovšekovo, hčer posestnika pri znanem trboveljskem slapu onkraj postaje. Često pripoveduje dogodke iz težke železniške službe v Trbovljah. Tu je nekoč med premikom padel pod 10 odbitih vagonov, a je vendarle zgrmel v sredo tira, da je šlo vseh 10 vozov preko ter ušel sicer gotovi smrti.—Leta 1910 je bil premeščen na tesni Zidani most, kjer je služboval do upokojitve v maju 1934. V tem dolgem času si je pridobil na Zidanem mostu, Radečah, Loki, Sevnici in drugih bližnjih krajih nešteto prijateljev in znancev. Poznali so ga najstarejši železničarji tudi iz daljnih postaj. Nekdaj so vozili mnogi vlaki direktno iz Dunaja v Trst in obratno. Spominja se časov težkih bojev ali pa pasivnih rezistenc, ko so železničarji opravljali službo strogo po predpisih s pravilniki v žepih. Tako so z boji dosegli zboljšanje plač, proste vozovnice, dopuste, napredovanja, režijski premog, razne doklade itd. Nekoč je velika dvorana hotela Juvančič na Zidanem mostu kar grmela od shodov bojevitih železničarjev. Prvi maj je bil nekoč lep praznik železničarjev, ko so na čelu lokomotiv prispeli iz Trsta krasni venci z oranžami v pozdrav bratom na severu. — Neštetokrat mu je na nevarnem Zidanem mostu mraz pretresel kosti ob pogledu na strašna trčenja, iztirjenja in požare vlakov. Pred očmi so mu kolesja trgala ude in trupla tovarišev. In koliko je še bilo smrtnih nesreč izven službe. Tako tesni Zidani most in vendar ima nad 300 železničarjev. To je najnevarnejša postaja za železničarje. Zlasti je postala služba naporna po letu 1918, saj so bile na Zidanem mostu nekaj časa kar 30 rezerve ter je ena vršila premik celo v oddaljeni Sevnici, ker je bil Zidani most pretesen. Odvedli so cel vlak v Sevnico, ga tam zranžirali in privedli v domicil. Skozi Zidani most je često odšlo v 12 urah po 100 in celo 150 vlakov. Rezerve so v tem času premaknile po cele stotine vagonov. Premikači na Zidanem mostu morajo biti naravnost junaki. Osebje se sicer stalno menjava. Ozračje pretresajo noč in dan premiki in Žvižgi piščali ter siren. Železničarji pravijo: "Zidani most je postaja vseh narodov . . ." Edina zabava teh resnih železničarjev je njih godba, ustanovljena leta 1902. Neštetokrat spremlja pod lokomotivo pregaženega tovariša tja gori v skrivnostne Širje ali otožno Loko. Prelepi so spomini na nekdanje majske izlete železničarjev v vas Vrhovo pri Radečah. Večino takozvanih južnih železničarjev že krije zemlja.—Omeniti moramo še specialiteto zidanmoških železničarjev: angleški sistem odbijanja vagonov, ko z lokomotivo razbijejo vlak na toliko delov, kolikor je tirov na razpolago, dasi je to strogo prepovedano, samo da ni zamud. — Takih manevrov se je udeleževal tudi jubilant sam in vedno odnesel zdravo kožo. (V nepozabnem spominu bodo ostali bučni železničarski pustni korzi po zidanomoških ulicah, ki jih danes ni več. Časi se spreminjajo.—Jubilant je bil tudi ustanovitelj zidanomoške gasilske čete. V službi je absolviral kar 7 postajnih šefov. Med prevratnimi dnevi leta 1918 je bil med onimi železničarji, ki so z junaško voljo odpremljali preko naše domovine na stotine vlakov razbrzdanega vojaštva v vseh smereh. Takrat je izgubilo nešteto vojakov življenje.—Od pustega, bračnega, a vendarle živahnega Zidanega mosta se je jubilant poslovil v juliju leta 1934 ter se s svojo družino preselil v Laško. Bil je vseskozi izredno skromen, miren, obdarjen s šegavim humorjem in dobrodušnostjo, družini pa dober in nad vse blag ter skrben oče. Med železničarji je jako priljubljen ter se ga bodo spominjali iz lepih, skupaj preživelih dni. —Usoda mu je naklonjena, da je še mladeniško čil, ko jo po raznih poslih še veselo mahne na hribe.

Pismo iz Londona

(Nadaljevanje z 2. strani.)

dress". Od lanske jeseni sem imenujemo tako dolge hlače, pleteno volneno bluzo, težke čevlje z volnenimi nogavicami in pri rokah topel plašč. Tako, da se lahko svobodno in hitro gibljemo v kakršnihkoli okoliščinah, v katere nas je pahnila usoda. Vse mora biti praktično in toplo, ker noči so bile mrzle, vlažne. Večina ljudi je tako spala, kadar so bile noči polne bomb. Nekateri bolj previdni in premišljeni, so imeli poleg sebe še mali ročni kovčeg — "Hitlerkovčeg" so ga ponekod imenovali — z vsemi dragocenostmi, listinami, denarjem in najnujnejše perilo in obleko, da so se lahko vsaj enkrat preoblekli. Pa večina nas ne misli tako daleč; če si ohranimo življenje, smo lahko veseli. Sinoči sem si izposodila še jekleno čelado, da je bil moj "battle dress" bolj popolen.

Noč je bila temna. Droben dežek je pršil. Mrzlo je bilo. Ne, sinoči ni nič dišalo po pomladi. A vse je bilo mirno. Vse ozračje je bilo tako popolnoma mirno kot je zdaj malokdaj ponoči. Nobenega brnenja zrakoplovov. Nobenega streljanja iz topov. Postajalo je bolj in bolj temno. In še vedno niso zatulile sirene. Čudno se nam je zdelo, ker to je že tretja mirna noč. Kaj takega že dolgo nismo doživeli. A tišine ni nič zmotilo. Mi trije čuvaji svoje ulice smo se zbrali in čakali. Pili smo čaj in govorili. Upala sem, da se vendar ta noč ne bo izmaličila in pokazila. Želela sem si, da bi zunaj kje na odprtem prostoru, ki se razprostira onkraj naše ulice, padle bombe, da bi bilo kaj razburjenja, kaj dela. Saj škode tam ne morejo napraviti nobene in če je človek nesrečen, so mu bombe v tolažbo.

Vesti iz Jugoslavije so bile slabše od enega poročila do drugega po radiu. Sram me je bilo in hudo mi je bilo. Moja družba je bil indijski študent arhitekture in dekle, ki živi nekaj hiš vstran od mene, ki govori več jezikov in je veliko potovala po svetu. Pripomnila je, da je vedno hotela obiskati Dalmacijo, pa ni nikoli prišla do tega. Dalmacija, hm, kaj se bo zgodilo z Dalmacijo?

Mislila sem na Slovenijo. Župančič mi je hodil po glavi: "Ali poljane poznam — čigave so v solncu bleščeče?" "Sveta si zemlja in blagor mu komur plodiš"; — Mislila sem na Gradnika in njegovo Primorsko. "Kot bolečina, kes in kot zločin bom vedno še hodila ti v spomin". Dušilo me je v grlu. Tako neizrečeno hudo mi je bilo. Spomnila sem se, da me je tako dušilo, ko sem se zadnjikrat vozila iz Ljubljane preko Vrhnike in Postojne do Trsta. Takrat sem računala, da se čez teden spet vrnem v Ljubljano, tako je ta tesnost v srcu in grlu samo neumna histerija. Čez dva dni se nisem vrnila v Ljubljano, ampak po najkratši poti v London. Čez teden se je začela vojna. Ljubljane pa nisem več videla. Srce je vedelo, zakaj me je bolelo, ko sem se zadnjič vozila proč od nje. "Vse blagoslove tebi, Ljubljana! Večja in lepša mesta so na svetu — ali vendar ni ti enakega pod nebom! Pozdravljena ti, kraljica veselja, ti mati vseh sladkosti, ti botrca prešernih ur! Prav na sredo vseh nadlog te je postavila modrost, luč v temo, zeleno trato na pustinjo!" Ubogi Cankar!

Moja dva družabnika v službi "pozor na ogenj" sta govorila. Mislila si bosta, da sem vedno tako molčeča. Zunaj je bilo še vedno tiho. "Ne, nocoj je Hitler preveč zaposlen z Jugoslavijo, pa je pozabil poslati svoje bombnike nad London." Ura se je pomikala proti polnoči. Meni ni bilo za spanje, ali ona dva sta se začela pritoževati, da bi bilo dobro iti v posteljo. Zdaj je bilo že gotovo, da ne bo dosti opravka to noč, ker po navadi se začne že bolj zgodaj. Tako smo se odpravili vsak proti svojemu domu z obljubo, da se zbudimo in za vsak slučaj pokličemo drug drugega, če bi le še zatulile sirene, predno se zdani. Ali noč se je nadaljevala tako mirno kot se je začela.

Po vsem, kakor se ljudje obnašajo, bi človek lahko sodil, da ni nikakega zakona zadaj, ampak dobra volja pomagati, kakor kdo more in kjer kdo more. Isti vtis dobiš, kamorkoli se obrneš in kadarkoli. Isti duh prevladuje v nočeh, ko bombe zahtevajo težke žrtve, ko vsakdo pozabi nase in samo čaka, kje bo mogel pomagati, ne da bi bil v napoto. Enako ljudje pozdravijo zakone o registracijah, o nakaznicah za hrano, o sto drugih dolžnostih, ki jih morajo izpolniti za dobrobit svoje dežele.

Dolenjka.

Early Discovery of Tuberculosis Helped This Girl

She worked hard, played hard, felt ill.

Her doctor took an X-ray of her chest. Diagnosis: early tuberculosis.

Proper care in a sanatorium helped to restore her to good health.

Discharged! A healthy young girl again, she heads for home.

Photos: Friday Magazine

Glasovi iz naselbin

(Nadaljevanje z 2. strani.)

ba, da ta ali ona sprejme vlogo. Druga križeva pot pa je zopet, ker igralci ne prihajajo točno in redno k vajam kot zgovorjeno. To je ena stran, rekel bi zakulisna stran.

Največja potežkoča pa je dobiti dovolj številen poset občinstva, da pridejo na predstavo. Igralci ne le, da se morajo učiti svojih vlog, pač pa morajo v večini slučajev tudi sami skrbeti za občinstvo, sicer se lahko zgodi, da igrajo praznim stolom. In kako težko je igralcem kot režiserju, če vidijo pred seboj napol prazno dvorano namesto natlačeno polne. Oboje, naučiti se vlog in prodati mnogo vstopnic v naprej, je pa težka naloga za vsakega.

Pred leti so dramska društva podajala v sezoni po šest do osem predstav, sedaj jih še od ene do treh ali k večjemu štiri. Ali res ni več ljudi, ki bi hoteli gledat slovenske igre? —

Dovolj jih je še povsod. Samo malo več slovenske zavednosti bi bilo treba, pa bi bila lahko vsaka predstava 100% uspešna glede poseta. Kadarkoli je naznanjena slovenska igra po enem ali drugem dramskem društvu, da se bo uprizorila v enem ali drugem Slovenskem domu, bi morali Slovenci to vzeti na znanje z veseljem in se brez obotavljanja odzvati in posetiti predstavo. Vse, kar je naše, slovensko, nam mora biti bolj pri srcu, bolj sveto, kot pa tuja filmska gledališča, katera so odprta dnevno in si jih lahko vsakdo poljubno ogleda, kadar hoče. Ne strezimo po življenju slovenski drami v Ameriki! Raje kooperirajmo medsebojno, pa bomo lahko še dolgo živeli in igrali v zabavo in pouk posetnikom. Naj ne bo prevroče in ne prehladno, ne prelepo vreme in ne pregrdo, kadar se igra slovenska igra. Pohitimo k predstavi, da podpremo društvo moralno in materijalno, ki se trudi vzdržati slovensko dramo na površju.

Zato, rojaki in rojakinje, ne pozabite nedelje, 20. aprila, ko bodo Cankarjevi uprizorili "Norca" v S. N. Domu na St. Clair Ave. Sedaj lahko vidite to fino dramo, ki se dopade vsem igralcem in režiserju, ki jo bodo podali v nedeljo. Vstopnina je samo 35c. Te predstave ne boste pozabili. Torej: Na svidenje! —

Erazem Gorshe.

Državni policaj na konju razganja pikete pred tovarno Bethlehem Steel Co., Bethlehem, Pa.

Slovenska Narodna Podporna Jednota

2657-59 So. Lawndale Ave. Chicago, Illinois

GLAVNI ODBOR

IZVRŠEVALNI ODSEK:

Vincent Cainkar, predsednik ... 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
F. A. Vider, gl. tajnik ... 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
Lawrence Gradišek, pomoč. taj. ... 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
John Vogrich, gl. blagajnik ... 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
Philip Godina, upravitelj glasila ... 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
John Molek, urednik glasila ... 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois

PODPREDSEDNIKI:

Andrej Vidrich, prvi podpredsednik ... 706 Forest Ave., Johnstown, Pa.
Frank Bolha, drugi podpredsednik ... 1559 A. W. Walker St., Milwaukee, Wis.
John Podboy, Jr., prvi distriktni podpredsednik ... Box 227, Strabane, Pa.
Camilus Zarnich, drugi distriktni podpredsednik ... 3587 W. 65th St., Cleveland, Ohio
John Klanšek, tretji distriktni podpredsednik ... 148 Prospect St., Ogletby, Ill.
Edward Tomšič, četrti distriktni podpredsednik ... 522 W. 7th St., Walsenburg, Colo.

GOSPODARSKI ODSEK:

Math Petrovich, predsednik ... 253 E. 151st St., Cleveland, Ohio
Vincent Cainkar ... 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
F. A. Vider ... 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
John Vogrich ... 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
John Olip ... 221 S. Prospect Ave., Clarendon Hills, Ill.
Donald J. Lettrich ... 1937 S. Trumbull Ave., Chicago, Ill.
Jacob Zupan ... 1400 S. Lombard Ave., Berwyn, Ill.

POROTNI ODSEK:

John Geršek, predsednik ... 414 W. Hay St., Springfield, Ill.
Frank Barbič ... 19611 Muskoka Ave., Cleveland, Ohio
Anton Shular ... Box 37, Arma, Kansas
Frank Vratarič ... 315 Tener St., Luzerne, Pa.
John Tršelj ... Box 257, Strabane, Pa.

NADZORNI ODSEK:

Frank Zaitz, predsednik ... 2391 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois
Fred Malgni ... 25 Westiclox Ave., Peru, Illinois
Milan Medvešek ... 16202 Arcade Ave., Cleveland, Ohio

Led na krilih letal

S prvimi vdori zimskega mraza stopi v središče zanimanja ponovno problem poledenitve letal. Vsepovsod se teoretiki in praktiki letalstva trudijo, da bi dobili primerne pripomočke proti temu "sovražniku letalstva št. 1" v zimi in v velikih višinah.

Ta poledenitev nima s talno temperaturo nobene zveze. Vsak človek ve, da se letalci tudi poleti debelo oblačijo, če jih pot vede v velike višine. V zračnih plasteh nad 5000 m vladajo tudi v najbolj vročem poletju pogostoma hude temperature pod ničlo. A to še ni vzrok, da se letalo v takšnih zračnih plasteh obda z ledeno skorjo. Potrebno je pred vsem, da so v njih še kaplje preohlajene vode. Kakor znano, se lahko zgodi tudi pri malenkostnih temperaturah pod ničlo, da voda v posodah na prostem ne zledeni. Če pa vržemo vanjo kamenček, se v kratkem času stvori ledna plast. Za zledenitev vode je v takšnem primeru razen nizke temperature potreben torej tudi nekakšen sunek od zunaj.

V zračnih plasteh s temperaturo pod lediščem so pogostoma oblaki preohlajene vode. Ti oblaki so za letala posebno nevarni. Če gre letalo skozenje, se vodne kaplje namreč takoj sesedejo na površino hladnega stroja v podobi lednih kristalov. Pri temperaturah pod ničlo pa so tudi oblaki, ki že vsebujejo ledne delce. Ti oblaki niso nevarni, ker se ledni delci odbijejo od letala kakor peščena zrna. Tudi sneg ne more letalu škodovati. Le če gre za tajajoči sneg, ki se sprijema za letalo, obstoji nevarnost. Iz vsega tega je razvidno, da nikakor ni vsak polet skozi oblake zvezan z nevarnostjo poledenitve.

S temi spoznanji so izgubile veljavo vse dosedanje teorije o tem vprašanju. Letalec ima sedaj nekaj lažje stališče, ker gre edino za to, da zna razločevati nevarne oblake od nenevarnih. Seveda pa mu to pri nočnih poletih, kakršni so običajni v vojnem času, ne koristi mnogo, in to tem bolj, ker mu manjka vremenskih poročil, iz kakršnih v mirnem času lahko mnogo sklepa. V dnevni svetlobi pa se vodni oblaki v svoji zunanjosti različno razlikujejo od lednih oblakov.

Pri poletu skozi preohlajen oblak odbije veter, ki ga dela letalo, večji del nevarnih kapel. Tiste, ki brizgnejo na letalo, pa stvorijo, kakor smo že omenili, na njegovi površini ledno plast. Posebno trdno se ta led sprime z vsemi pomoli, ostmi, majhnimi nevarnimi deli v površini in s čelno stranjo letala. Učinek poledenitve je lahko zelo usoden, v vsakem primeru pa pomeni novo obremenitev letala. Največja nevarnost pa je v tem, da se spreminjajo vzletne in odporne sile nosilnih površin in s tem se spreminja in slabša stabilnost letala.

Že desetletja se znanost o letalstvu trudi, da bi izračunala najugodnejše nosilne profile, a če se ti zaradi poledenitve le za malo odebelijo, izgube svoje preračunane lastnosti in lahko se zgodi, da strmoglavi tako celo na tla. A ne samo nosilne ploskve, tudi krmilne ploskve se zavoljo ledu lahko spremenijo in letalec svojega stroja nima več v popolni oblasti. Zaledenitev šip v kabinah povzroča slabo vidnost in tudi deli instrumentov se lahko prevlečejo z ledno plastjo. Jasno je tedaj, da skušajo nevarnost poledenitve odpraviti z najrazličnejšimi pripomočki. Najučinkovitejši pripomoček je pač ogrevanje ogroženih površin. Poleg tega imajo celo vrsto mehaničnih in kemičnih pripomočkov. Vendar pa letalska znanost in tehnika tega problema še nista zadovoljivo rešili.

Revolta v Paragvaju napovedana

Ustanovitev protitotalitarnega bloka

Rosario, Argentina, 17. apr. — Poskus glede strmoglavljenja militarističnega režima generala Sipolita Moriniga, paragvajskega diktatorja, je bil tu napovedan. Napoved so izrekli bivši paragvajski voditelji, ki se nahajajo tu v izgnanstvu.

Revolto proti diktatorju podžigajo paragvajske politične stranke, ki imajo oporo pri demokratičnih grupah. Te so se že izrekle za ustanovitev protitotalitarskega bloka in za vojaško zvezo z Združenimi državami. Voditelji političnih strank pravijo, da se je general Morinigo zvezal z elementi, ki propagirajo fašistične doktrine. Morinigo je okupiral predsedniški urad po smrti predsednika Joseja Estigarribija v zadnjem septembru.

Izgnani politiki so uverjeni, da bo paragvajsko ljudstvo podprlo revolto proti diktatorju, če mu bodo Združene države nudile moralno podporo. Amerika se je pogajala, ko je še živel predsednik Estigarribija, glede rabe paragvajskih baz. Ta so bila pretrgana, ko je Morinigo zasedel urad. Od takrat se nacijski vpliv razširja v Paragvaju.

Diktator Morinigo sistematično zatira opozicijo, odkar je na krmilu. Zaslombo ima pri desničarskih vojaških častnikih in študentih. On je večkrat javno izrazil, da čisla nemškega diktatorja Hitlerja.

Izmenjava državljanstva predlagana

Devon, Anglija, 17. apr.—Resolucija glede izmenjave angleškega in ameriškega državljanstva je bila soglasno sprejeta na zborovanju Splošnega sveta federalne unije. Svet je bil ustanovljen l. 1939 in vodi propagando za povojno federacijo vseh angleško govorečih ljudstev.

Dokaz

"Moj stari je prišel ponoči domov pijan kako klada. Ko je stopil v spalnico, se je kar oblečen vrgel na posteljo . . ."

"To vendar še ni znamenje, da je bil pijan. Morda je bil samo slabe volje ali kaj podobnega."

"Potem se ne bi bil vrgel na posteljo tam, kjer postelje sploh ni bilo."

WANTED

Waitress for restaurant. Steady day work. Apply: Richard Clement, 2151 West Cermak Road, Chicago. Tel. Canal 8978 —(Adv.)

POLOM

ROMAN IZ VOJNE L. 1870-71

ÉMILE ZOLA

Preložil VLADIMIR LEVSTIK

(Se nadaljuje.)

Henrijeta je poslušala, vsa otrpla od groze: moj Bog, torej ni ostala niti tolažba, da bi šla po svojega dragega mrtvega in ga pokopala, njega, ki zdaj veter raznaša njegov pepel! Maurice jo je zopet stisnil v naročje in jo klical z nežnim glasom svojo ubogo Pepelko, proseč jo, naj ne žaluje tako, ona, ki je vendar tako hrabra.

Delaherche, ki je gledal skozi okno, kako se dani, se je po kratkem molku obrnil k vojakom:

"Ravno se spominjam — skoraj sem pozabil . . . Prišel sem vama povedat, da spodaj v vozarni, kjer je spravljena vojna blagajna, neki častnik deli vojakom denar, da ga Prusi ne zaplene. Dobro bi bilo, da gresta dol, denar vama utegne še koristiti, če drevi ne bomo vsi mrtvi."

Nasvet je bil dober; Maurice in Jean sta šla na dvorišče, ko se je dala Henrijeta preprositi, da je zavzela bratovo mesto na kanapeju.

Delaherche je prehodil sosednjo sobo, kjer je našel Gilberto, ki je z mirnim obrazom še vedno spala svoje otroško spanje, ne da bi jo mogla šum razgovora in ihtenje pripraviti do tega, da izpremeni tudi le svoj položaj na postelji. Odtod je pomolil glavo v sobo, kjer je njegova mati čula pri gospodu de Vineuilu; a bila je zadremala v svojem naslanjaču, dočim se polkovnik ni premaknil; ležal je z zaprtimi očmi, kakor uničen od groznice.

Zdaj pa je široko odprl oči in vprašal:

"Končano je, kaj ne da?"

Delaherche, nejevoljen nad vprašanjem, ki ga je pridržalo ravno v trenotku, ko se je hotel izmuzniti, je jezno zamahnil ter odgovoril s tišjim glasom:

"Kajpada, končano je! Dokler se spet ne prične! Nič ni podpisanega!"

Čisto s tihim glasom je nadaljeval polkovnik v blodnji groznice, ki se je zopet začenjala:

"Moj Bog, da bi vsaj mogel umreti, preden bo konec! Topov ne slišim . . . Zakaj ne streljajo več? Tam gori pri Saint-Mengesu, pri Fleigneuxu obvladujemo vse ceste; Pruse bomo vrgli v Meuso, če se predrznejo obiti Sedan, da nas napadejo. Mesto je pod našimi nogami, med nami in med njimi, kakor zapreka, ki okrepljuje našo postojanko . . . Naprej! 7. zbor na čelu, 12. zbor varuje umikanje . . ."

In njegove roke so drsale po odeji semintja kakor od trabu konja, ki ga je nosil v njegovih sanjah. Kretnje so prihajale polagoma počasnejše, v isti meri, kakor so besede postajale okorne in mu je spanec zopet legal na oči. Naposled so popolnoma prenehale, obležal je brez diha, kakor mrtev.

"Odpočijte," mu je bil šepnil Delaherche, "kadar bom imel novic, se vrnem."

Ko se je nato še ogotovil, da ni predramil matere, se je stisnil iz sobe in izginil.

Spodaj v vozarni sta Jean in Maurice v resnici našla plačilnega stotnika, ki je sedel na kuhinjskem stolu in delil cela premoženja, brez pobotnice, sploh brez vsakega papirja. Zajemal je prosto iz vreč, nabitih z zlati in polnil z naglimi prijemi čepice vseh seržantov 7. armadnega zbora, ki so šli mimo njega, ne da bi se le malo trudil s preštevanjem denarja. Določeno je bilo, da seržantje razdele zneske med moštvo svojih oddelkov. Vsi so sprejemali denar z nerodnim obrazom, kakor porcijo kave ali mesa, odhajali nato v zadregi in praznili čepice v žep, da se jim ne bi bilo treba kazati s tolikim zlatom o belem dnevu na ulici.

Nihče ni izpregovoril besede; slišalo se je le kristalno rožljanje zlatov, sredi osuplih obrazov ubogih vragov, ki so se videli namah obsute s tem blagoslovom, zdaj, ko v mestu ni bilo več niti kruha niti vina naprodaj.

Ko sta stopila Jean in Maurice naprej, je častnik umaknil pest, napolnjeno z louisdorji.

"Nobeden izmed vaju ni seržant . . . Samo seržantje imajo pravico sprejemati . . ."

Nato, ker je bil že truden in se mu mudilo končati, je dejal:

"Ah, pa nate, korporal, vzemite vseeno . . . Požurimo se, naslednji!"

In spustil je zlate v čepico, ki mu jo je Jean pomolel. Ta, ves razburjen nad številko vsote, blizu šeststo frankov, je takoj zahteval, da naj vzame Maurice polovico. Nihče ni vedel, utegnilo se je zgoditi, da bi ju nenadoma kaj ločilo.

Delila sta na vrtu pred lazaretom; nato sta stopila vanj, ker sta videla na strani tik ob vhodu Bastiana, bobnarja njihove kompanije, debelega, veselega fanta, ki je imel smolo, da ga je okrog petih, ko je bila pri kraju, zadela krogla v dimlje. Od sinočnega večera se je boril s smrtjo.

V šibki belkasti luči ranega jutra, v tem trenotku prebujenja, jih je pogled na lazaret napolnil z mrzlo grozo. Troje ranjencev je bilo umrlo še ponoči, ne da bi kdo zapazil; lazaretni pomočniki so hiteli delati prostor drugim in odnašali mrliče. Včerajšnji operiranci so odpirali oči in toplo gledali to veliko spalnico trpljenja, kjer je ležala cela čeda napol zaklanih ljudi. Zaman so zvečer pometali pod in skušali napraviti nekoliko reda po krvavem poslu ranocelnikov. Na slabo posušenih tleh so bile ostale krvave pege; velika goba, s svojimi krvavimi lisami podobna izluščenim možganom, je plavala v vedru, roka z zdrobljenimi prsti je ležala pozabljena v uti poleg vrat. To so bili ostanki mesarije, strašni odpadki jutra po klanju, v mrklem vstajanju zgodnjega dne. Nemir prvih ur in silovita želja po življenju sta se bila pod moro groznice umaknila nekakšni pobitosti. Jedva da se je kje oglasila jecljajoča tožba, udušena od spanja, in skalila vlažno tišino. Steklene oči so se plašile pogleda v dan, iz lepkih ust siromakov se je dvigala slaba sapa, vsa dvorana je padala v razpoloženje tistih brezkončnih, svinčenosivih, zopernih dni, prekinjenih od smrtnih borb, ki jih je bilo zdaj preživeti tem ubogim pohabljencem, da jim čez dva ali tri mesece uidejo z enim udom manj.

Bouroche, ki je po par urah pokoja zopet pričel svojo pot naokrog, je obstal pred bobnarjem Bastianom, jedva znatno zmignil z ramami in šel dalje: ni pomoči! Bobnar pa je bil odprl oči, in kakor prebujen na novo je z živahnim pogledom sledil seržantu, ki mu je bila prišla dobra misel, da je stopil s svojo čepico polno zlata tu noter pogledat, ali ni med temi siromaki par njegovih vojakov. Pravkar je bil našel dva in jima dal po dvajset frankov. Prišli so drugi seržantje in zlata je kar deževalo na slamo. Bastian, ki se mu je bilo posrečilo sesti pokoncu, je iztegnil obedve roki, drgečoči v smrtni borbi:

"Meni tudi! Meni tudi!"

Seržant je hotel iti dalje, kakor je šel Bouroche. Čemu vendar? Nato se je udal vrlemu nagibu in vrgel, ne da bi štel, Bastianu nekaj zlatov v že mrzle roke.

"Meni tudi! Meni tudi!"

(Dalje prihodnjič)

Mladi jugoslovanski kralj Peter II. (levo), ki je zasedel prestol po strmoglavljenju režima, ki je podpisal pakt z osiščem. Poleg njega je knez Pavle, ki je bil odstranjen kot regent.

Služben opravek

Bilo je pred svetovno vojno.

Oficirska menza v N. je bila tedaj še pravi družinski obed. Gospodje so brez najmanjšega protesta pojedli vse, kar jim je skuhala kuhinja. Če je bila jed zanič—in to se je zgodilo zelo često—so se pač tolažili s tem, da bi bila lahko še mnogo slabša, in so pojedli dvakrat toliko, ko sicer. Če pa res ni bilo užitno, so imenovali to nevadno meščansko kosilo in so poskusili vsaj omake in močnate jedi, drugo pa so pustili.

V tej skromnosti jim je prednjačil prefekt menze, podpolkovnik Lapinski. Bil je zgleden primer starejšega štabnega častnika. Molčeč, dobrovoljen in čez mero požrešen. Najtrši cmoki in najredkejše majoneze ga niso mogle spraviti iz ravnotežja. Bil je poosebljena dolžnost tudi pri jedi . . .

Dokler ni prišel poročnik Dobler in z njim ozračje nezadovoljstva.

Štirinajst dni se je samo čudil. Čudil nad vodenimi juhami, čudil nad mastnimi prsti ordonanc, nad vini brez alkohola in nad vsem drugim.

Potem je jel zabavljati.

"To je hrana za prašiče," je nekega dne brez ovinkov glasno izjavil.

Tovariši so naredili velike oči, ziniti si nobeden ni upal. Le Lapinski je za trenutek pogledal iznad krožnika.

A Doblerja to ni motilo. Povedal je, da so narezki trdi kakor podplati in da so palačinke stare blazine, vse trde od sedenja.

To se je poslej ponavljalo vsak dan. Mladi poročnik je postajal vse brezobzirnejši in odkritejši v svoji kritiki. Cesarski pražnec mu je bil neužiten klej, riba da je pečena na masti, s katero so mazali puške, kajti pozna se ji okus po zarjavelih ceveh.

Gospod prefekt je sklenil napraviti tej kritiki konec. Že zaradi dobrega glasu menze, za katero je bil on odgovoren.

Po kosilu je pozval Doblerja v polkovno pisarno.

"Gospod poročnik," mu je obzirno dejal, "način, kako pri kosilu kritizirate jedi, ki se nam drugim zde dobre, škoduje dobremu ugledu menze. Kaj mislite med jedjo, mi je vseeno, ne smete pa vaših misli povedati. Obdržite jih zase."

Dobler je udaril s petami skupaj in šel.

Naslednji dan—imeli so ravno pečenko od divjega zajca—se je pričela komedija iznova. Mali, živahni Dobler je tekal od mize do mize in pogledoval v krožnike. Nato je smeje se pripovedoval, da je naštel sedeminštirideset zajčnjih nog in le dve porciji zajčjega hrbta. "Mi jemo danes stonogo, gospodje," je zaključil svoje humoristično pripovedovanje.

To je bilo za Lapinskega le preveč. Z neverjetno naglico je požrl grižljaj, ki ga je pravkar nesel v usta, in razdraženo skočil po konci.

"Gospod poročnik, tako vedenje vam energično prepovedujem! Častniška menza je prav tako služben opravek kakor eksercíranje in straža. Razumete!"

Neugoden molk:

Dobler se je počasi dvignil s stola in muzaje se menil:

"Gospod podpolkovnik, po mojem mnenju je častniška menza privatna zadeva."

Tega je Lapinskemu ravno še manjkalo.

"Gospod poročnik," je zasopel in najmanj desetkrat menjal barvo, "to izjavo boste zagovarjali pred polkovnikom."

In res ga je zatožil.

Polkovnik je ukazal prinesti svojemu pribočniku vse službene predpise in uredbe. Najprej je prebrskal tretji del službenih pravil, nato eksercirna pravila in končno še uredbo o vojni obleki. Nikjer pa ni našel nič o častniški menzi. S težkim vzdihom je polkovnik pogledal Lapinskega.

Ta je hitro priskočil v pomoč. "Častniška menza je služben opravek!"

"Menda bo že tako," je polkovnik vzdihnil in odložil knjige. "Da, da," je nato še ponovil, kakor bi ga nekaj razsvetlilo, "seveda mora biti, samo ne vem, kje je to zapisano."

Ko so se drugi dan zbrali častniki pri polkovniku zaradi vežbanja, jih je ta najprej po vseh pravilih okregal zaradi zadnjih vaj. Nato je strogo nadaljeval: "Ob tej priliki vas spominjam na primer, ki se je zadnjič pripetil v častniški menzi in ki se tiče vprašanja, ki nekaterim ni dovojl jasno. Namreč to, ali spada menza v službo ali je privatna zadeva. Žalostno je, gospodje, da se dobe med vami taki, ki to vprašanje tolmačijo drugače kakor v edino možnem smislu. Častniška menza je služben opravek, zapomnite si to! Kdor dobro pozna predpise, bo že vedel, kje to stoji napisano. Kdor pa je kljub temu drugega mnenja, ga zaprem, dokler ne bo drugih misli. Hvala, gospodje."

Dobler je dobil osem dni sobnega zapora zaradi ugovarjanja svojemu predstojniku.

Med tem ko so ostali častniki v menzi zdaj podvojili apetit, "da zadoste službeni dolžnosti," je mali Dobler obiral med svojimi štirimi stenami postrvi in pečene piščance, ki mu jih je sluga prinašal od "Belega vola". Po osmih dneh — zredil se je med tem za celih šest kil — se je zopet prikazal v menzi.

Oči vseh so bile obrnjene vanj. Z vso gotovostjo so pričakovali katastrofe. Doblerjev temperament, ki je vedno hotel imeti svoj prav, je obetal pravo senzacijo.

A čudež — prav nič se ni zgodilo.

"Poboljšal se je," je dejal s polnimi usti Lapinski.

Dobler je molčal in jedel, ne oziraje se na vse opazke. Z vsakim grižljajem je rasla njegova ambicija. Pozabil je na to, kaj ima ravnokar na krožniku in jedel mnogo preko običajne porcije. Tako, da je ostala za bledega kadeta Pluta na koncu mize od rezancev, kuhanih na pari, le še para.

Drugi dan in vse naslednje dni prav tako. Kar je prej jedel z zaničevalnim zatezanjem ust, je jedel zdaj s pravim tekom izstradanca. Vršil je v polni meri svojo "dolžnost".

A lepega dne je ostal njegov prostor pri mizi prazen.

Vprašali so častnika, ki je služil v isti kompaniji.

"Dobler je zbolel," je odvrnil. vrnil.

Prešla sta dva, prešli so trije tedni, ne da bi ga spet zagledali pri mizi. Že so govorili o resnem obolenju. Le polkovni zdravnik se je smejal in — molčal.

V istem času je sedel v svoji pisarni polkovnik in mršil obrvi nad nekim aktom.

Bil je nabit ko top.

"Gospod poročnik," je dejal svojemu pribočniku, "takoj mi dajte poklicati tega Doblerja. Živ ali mrtev, sem mora!"

Ordonanc je ko strela švignil v mesto.

"Tak tu ste torej," je zasiknil polkovnik skozi zobe nesrečnežu.

"Na povelje, gospod polkovnik".

"Dobler! Nekaj vam bom povedal! Ali veste, kaj se to pravi imeti svojega polkovnika za norca, ne? Taka brezprimerna nesramnost!"

"Res ne vem, gospod polkovnik."

"Ne veste! Kaj pa to pomeni, kaj?"

Polkovnik je stopil k pisalni mizi in pomolil Doblerju pod nos popisano polo.

"Kaj to pomeni," se je zadrl, da so zašklepetala okna.

Dobler se je nesramno nasmehnil: "To je moja prošnja za dopust, gospod polkovnik."

"Da, brezmejna predrznost! Prosite za tri mesece dopusta!"

"Iz zdravstvenih razlogov," je pohlevno pripomnil Dobler.

"In celo predrznili ste se pripisati, da ste oboleli v vršenju službe. Vprašam vas, kaj vam manjka?"

"Želodčni in črevesni katar imam. Zdravniško spričevalo je priloženo."

Gospod polkovnik je šel globoko po sapo.

"Ali bi mi ne hoteli raztolmačiti, kako ste to bolezen dobili v vršenju službe?"

"Zelo enostavno," je dejal Dobler in s prav satansko pohlevnostjo pripovedoval. "Zbolel sem zvečer sedemindvajsetega julija. Na ta dan smo imeli v menzi juho z žemeljnimi cmoki, z žemljami, nadevano goveje meso z žemeljnim hrenom in še praženec iz starih žemelj. Preveč žemelj mi je škodovalo. In ker spada menza med službene opravke, ni nobenega dvoma . . ."

Polkovnik je poskočil kakor bi ga nekaj pičilo in obstal pred grešnikom.

"Gospod poročnik, gospod poročnik . . ."

Bržkone je hotel povedati nekaj več, a mu je zmanjkalo moči. Postal je bled ko kreda in se ko kup peska sesedel na stol.

Dobler je planil venkaj in mu poslal ordonanca s čašo vode.

Sam pa je izginil . . .

Dan nato je polkovnik pred vsem častniškim zborom izjavil, da smatra častniško menzo — kljub pojazni, da zaide v protislovje s predstoječimi predpisi— za popolnoma privatno zadevo.

Dobler pa je dobil svoj trimesečni dopust. —atja—

Tožba

"No, kako se je končala odškodninska pravda z lastnikom psa, ki vas je ugriznil?"

"Slabo."

"Zakaj pa?"

"Odnehal sem. Moj nasprotnik je imel odvetnika, ki bi bil skoraj dokazal, da sem jaz oklal psa, ne pa on mene."

•

V ženitveni posredovalnici

"Torej, ženo bi rad dobil. Mora pa biti lepa in mlada. Poleg tega mora imeti najmanj milijon dote."

"Takšna žena bi morala biti prismojena, da bi vas vzela."

"Dobro, prismojena je lahko."

Chester Davis, član federalne obrambne komisije.

Neporočen vaški trikot

Nekje na Gorenjskem je rastlo čedno dekle, Sonja ji je bilo ime. V istem kraju je živel tudi lep, mlad fant. Klicali so ga za Franceta. Že v najnežnejši dobi sta bila drug drugemu povšeči, posebno France je rajši videl Sonjo od vseh drugih deklet.

Ko je Sonja dopolnila sedemnajsto spomlad, je France oblekel pražnjo obleko in se napotil k njeni materi. Prosil jo je, naj mu da Sonjo za ženo. Mati je rekla 'da', Sonja pa 'ne'. France je bil zelo potrt, toda upanja ni izgubil. Še enkrat, še vdrugič in tretjič je prišel k Sonjini materi in jo prosil, naj posreduje pri dekletu. Vendar to posredovanje ni rodilo zaželjenega uspeha. Tedaj se je domislil. Dejal je Sonjini materi, da ima Sonjo tako rad, da ne more brez nje živeti in da bo samo ona njegova žena in nobena druga. Če se to ne bo zgodilo, bo končal sebe in njo.

Ta izjava zaljubljenega Franceta je užgala. Ko je Sonja izvedela zanjo, se ji je omehčalo srce in usmilila se je fanta. Usmiljenje je pa za žensko najnevarnejše čustvo, kajti iz njega se pogosto rodi tudi ljubezen. Tako se je zgodilo tudi pri Sonji. Počasi se je Franceta privadila in se zaljubila vanj. Kosta si obljubila zakon, je bil videti France presrečen in ji je tudi poklonil zaročni prstan.

Hitro so minevali dnevi v sreči ljubezni. Vse, kar je lepo, hitro mine, tako je tudi prehitro minila njuna ljubezen. Kar na lepem je bil France službeno premeščen. Ločitev je bila težka, toda mlada človeka sta si obljubila, da se bosta pogosto sestajala. Če ne bo mogel France do Sonje, bo pač prišla Sonja do Franceta. In tako se je tudi zgodilo. Sonja ga je večkrat obiskala in France jo je vselej željno pričakoval na postaji pri vlaku.

Lani je pa Sonja opazila, da se razmerje med njo in Francetom nekam ohlaja. Nič več je ni pričakoval na postaji, ko ga je prihajala obiskat in tudi ni bil več tako pozoren in ljubezniv kakor njega dni. In še nekaj se ji je čudno zdelo: gospodinja Neža, pri kateri je zdaj France stanoval, jo je sprejemala nekam hladno. In še nekaj: opazila je namreč, da je France s svojo gospodinjo vse bolj ljubezniv kakor z njo, svojo zaročenko. Saj je sama na svoje oči videla, kako sta se France in gospodinja Neža po kuhinji lovila in šalila. Sonji so tedaj kar solze privrele na oči. Nekaj se je utrgalo v njej. Videla je, da to ni več tista prava ljubezen, da ni ona več edina Francetova ljubezen, zaradi katere je nekoč bil pripravljen umreti.

Tudi France je opazil. Sonja nekam poparjena in potolažil slabo vest, ji je "Jaz imam rad vesele ne pa tako pustih kakor Te besede so še bolj bole da to Francetu ni bilo mar nutek je bil ugoden in ga je: razdrl je zaroko.

Sonja je bila ogorčena in čarana. Ko je prišla dom napisala Francetu pismo sala mu je, da kaj takš pričakovala od njega, da dobro videla, kako se z g njo Nežo dobro razumeta ni kar tako," je še napi podčrtala.

Potem je vložila pri tožbo proti Francetu. Za je 15,000 dinarjev za sv pravljeno nladost, za zakona, za besedo, ki je ni držal. Tudi to je v to vedala, da je gospodinja kriva, da se ji je France veril in odtujil.

V obtožnici je navedla "V obeh dneh obiska pri cetu je France kazal mno zanimanja za svojo gos kakor za mene. Šalil se j nad vse preprijazen način mene. Lovila sta se po in sobi. Neža mu je se kolenu in ga spričo men mala."

Francetova gospodinja ročena. Sonji je pa pos smo; v njem jo je pozva svoje navedbe prekliče, ona poročena in svojemu zvesta. Dejala je, da so se cetu oči same odprle, ko je po svetu pogledal in spo Sonja ni zanj. Tudi to ga je dilo, ker je moral toliko vati zanjo. France pravi, hteva vse nazaj, kar ji je prstan, uro, torbico, slike za obleko itd. Kadar mu to vrnila, bo tudi ona od dobila, kar je njeno.

To, kar nihče ne bi bil to se je le zgodilo. Lepe so se srečali na sodišču France in Neža. Zadnjo je imel sodnik. Sonja bo sicer 15,000 dinarjev, za ček bo pa kaznovana zaro vete.

Vse, kar je lepo, hitro m

Moč navade

Trgovec Smola je prišel sno v župnišče, da bi jav stvo svojega prvega sina plan je izpolnil formular pomolil Smoli:

"Podpišite se tu v r 'oče'!"

Trgovec je sedel, vzel p zapisal: "Tone Smola & Č

•

Mark Twain v zaporu

Marka Twaina so zaprli, užalil nekega državnega u ka.

"Kako je bilo v zaporu je vprašal znanec, ko so pustili. "Oh, razočaral se je odgovoril Twain." Ko prišel v zapor, sem vid imajo tudi tam lopove."

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVET

Po sklepu 11. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveto prišteje eden, dva, tri, štiri ali pet članov iz ene družine k eni naročnini. List Prosveta stane za vse enako, za člane ali nečlane $6.00 eno letno naročnino. Ker pa člani še plačajo pri asesmentu $1.20 tednik, se jim to prišteje k naročnini. Torej sedaj ni vzroka, da je list predrag za člane SNPJ. List Prosveta je vaša lastnina gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan.

Pojasnilo:—Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti č SNPJ, ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj tednik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skup naročena na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu Pr in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega stori, tedaj mora upravništvo znižati datum za to vsoto naročni

Cena listu Prosveta je:

Za Združ. države in Kanado $6.00		Za Cicero in Chicago je $7.	
1 tednik in	4.80	1 tednik in	6.
2 tednika in	3.60	2 tednika in	5.
3 tednike in	2.40	3 tednike in	3.
4 tednike in	1.20	4 tednike in	2.
5 tednikov in	nič	5 tednikov in	1.

Za Evropo je $8.00

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja v Money Order v pismu in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastni

PROSVETA, SNPJ,
2657 So. Lawndale Ave.
Chicago, Ill.

Priloženo pošiljam naročnino za list Prosveto vsoto $

1) Ime ..... Čl. društva št.

Naslov .....

Ustavite tednik in ga pripišite k moji naročnini od sledeč članov moje družine:

2) ..... Čl. društva št.

3) ..... Čl. društva št.

4) ..... Čl. društva št.

5) ..... Čl. društva št.

Mesto ..... Država .....

Nov naročnik ..... Star naročnik .....